

Vabariigi Valitsuse istungi protokollis määratletava otsuse „Riigieelarve tegevuspõhise liigenduse muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Otsuse eesmärgiks on muuta riigieelarve tegevuspõhist liigendamist. 01.01.2022 jõustunud riigieelarve seaduse muudatuste alusel liigendatakse riigieelarve kulud programmi tegevuste lõikes (§ 26 lg 5). Programmi tegevuste lõikes koostatakse ka eelarve täitmise aruandlus. Vabariigi Valitsus kinnitab eelarvestrateegia ja kiidab heaks riigieelarve eelnõu (§ 34¹ lg 1). Programmi tegevuste koosseis ja nimetused mõjutavad olulisel määral riigieelarve arusaadavust. Vastavalt Vabariigi Valitsuse määruse nr 112 “Riigi eelarvestrateegia, riigieelarve eelnõu ja tõhustamiskava koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise tingimused ja kord ning riigieelarve seadusest tulenevate aruannete esitamise kord” § 5 lõike 5¹ kohaselt, kui ministerium peab vajalikuks muuta järgmise aasta riigieelarve eelnõus kehtivas aastases riigieelarves liigendatud programmi tegevuste nimetust või arvu, esitab ministerium vastava ettepaneku Rahandusministeriumile 1. aprilliks. Liigenduse muudatused otsustab Vabariigi Valitsus 30. aprilliks.

Programmi tegevuste koosseis kinnitatakse lõplikult aastase riigieelarve vastu võtmisel Riigikogus. 2025. aasta riigieelarve koostamise raames esitasid 1. aprilliks oma ettepanekud kõik ministeriumid välja arvatud Haridus- ja Teadusministerium. Suuremad muudatusettepanekud esitasid Kliimaministerium ja Regionaal- ja Põllumajandusministerium, kelle muudatused tulenevad peamiselt eelmisel aastal toimunud ministeriumite vastutusvaldkondade ümberkorraldamisest.

Siseministerium soovib programmide arvu muuta ühelt viiele ning koondada mõned programmi tegevused. Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium, Kaitseministerium, Kultuuriministerium, ja Rahandusministerium esitasid mõned programmi tegevuste kokku liitmise muudatusettepanekuid, ülejäänud ettepanekud sisaldasid programmide ja programmi tegevuste nimetuste muudatusi, et parandada arusaadavust ja ühtlustada 2025.a tegevuspõhise riigieelarve vaadet. Rahandusministerium koondas programmi tegevuste muudatusettepanekud ning esitab need käesoleva Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks.

Muudatusettepanekute heakskiitmisel oleksid 2025.a eelarve kulud jaotatud 188 programmi tegevuse vahel, mis tähendab tegevuspõhises liigenduses eelarveridade vähendamist 19 tegevuse võrra (toodud tabelis 1).

Tabel 1. Valitsemisala programmi ja programmi tegevuste arv (2024.a riigieelarve vs 2025.a riigieelarve)

Valitsemisala	Programmide arv 2024	Programmide arv 2025	Programmide arvu muutus	Programmi tegevuste arv RE 2024	Programmi tegevuste arv RE 2025	Programmi tegevuste muutus
Riigikantselei	1	1	0	1	1	0
Haridus- ja Teadusministerium	5	5	0	21	21	0
Justiitsministerium	1	1	0	6	6	0
Kaitseministerium	1	1	0	11	11	0

Kliimaministeerium	4	6	2	32	25	-7
Kultuuriministeerium	3	3	0	20	19	-1
Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium	5	5	0	18	16	-2
Rahandusministeerium	3	2	-1	11	6	-5
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	4	5	1	25	24	-1
Siseministeerium	4	8	4	26	24	-2
Sotsiaalministeerium	8	8	0	31	30	-1
Välisministeerium	1	1	0	5	5	0
KOKKU	*40	46*	6	207	188	-19

* programmide arvestus on tabelis esitatud ministeeriumite, mitte tulemusvaldkondade põhiselt. Tulemusvaldkondade vaates on meil 4 ühisprogrammi, millesse panustab vähemalt kaks ministeeriumi.

1.2 Seletuskirja ettevalmistaja

Rahandusministeeriumi riigieelarve osakonna strateegiatalituse nõunikud, Marju Saar, tel 58851438, marju.saar@fin.ee, Tuuli Levandi, tel 58851487, tuuli.levandi@fin.ee, Elo Piksarv, tel 59825069, elo.piksarv@fin.ee, Rando Kängsepp, tel 59825053, rando.kangsepp@fin.ee, Kutt Kommel, tel 58851402, kutt.kommel@fin.ee

2. Valitsemisalade esitatud muudatusettepanekute taust ja Rahandusministeeriumi arvamus

Alljärgnevalt on valitsemisalade kaupa toodud muudatusettepanekute kirjeldused. Uus 2025 riigieelarve tegevuspõhine liigendus on toodud tabelis nr 2.

2.1 Haridus- ja Teadusministeerium

Ettepaneku sisu: programmi tegevuse nimetuse täpsustamine

Põhjendus: Ettepanek muuta tegevuse „Õppekava ja koolikorralduse arendustegevused“ nimetust, et see vastaks paremini tegevuse tegelikule sisule ja eesmärgile ning ühtlustaks programmi tegevusi. Uus programmi tegevuse nimi on „Õppekava ja -vara arendamine ning õpikeskkonna kujundamine“.

2.2 Justiitsministeerium

Ettepaneku sisu: programmi tegevuse nimetuse täpsustamine

Põhjendus: Ettepanek muuta tegevuse „Õigusemõistmise, õigusregistrite ja õigusteenuste tagamine“ nimetust, et see vastaks paremini tegevuse tegelikule sisule ja eesmärgile. Ettepanek on tingitud alates 11.03.2024 toimunud struktuurimuudatusest, mille kohaselt kohturegistritega seonduvad tegevused viidi justiitshalduspoliitika osakonnast üle õiguspoliitika osakonda. Kohturegistrite alane tegevus on olemuselt suunatud konkurentsivõimelise ärikeskkonna tagamisele ja paigutuks vastava nimetusega tegevuse alla.

2.3 Kliimaministeerium

Ettepaneku sisu: vastavalt Vabariigi Valitsuses 29.02.2024 heaks kiidetud tulemusvaldkondadele, on Kliimaministeeriumil alates 2025. a kaks tulemusvaldkonda: “Kliima, energeetika ja elurikkus” ning “Elukeskkond, liikuvus ja merendus”. Mõlema tulemusvaldkonna eesmärgid hakatakse ellu viima kolme programmiga (kokku 6 programmi). Senised programmi tegevused on osaliselt ümber struktureeritud vastavalt uuele tulemusvaldkonnale ja programmide jaotusele. Kokkuvõttes väheneb programmi tegevuste arv vastavalt ümberkorraldustele 32-lt 25-le.

Põhjendus: vastavalt uutele tulemusvaldkondadele ühtlustati valdkondade jaotust programmide ja programmi tegevuste vahel. Strateegilise planeerimise raamistik muudatused seovad ministeeriumi strateegilise juhtimise selgemalt ja arusaadavamalt tegevuspõhise riigieelarvega. Muudatused on vajalikud ministeeriumi strateegiliste eesmärkide terviklikuks ja tulemuslikuks elluviimiseks ning eelarve ja ressursside ühtseks juhtimiseks.

2.4 Kultuuriministeerium

Ettepaneku sisu:

- 2.4.1 Kultuuriministeerium soovib teha muudatuse „**kultuuriprogrammi**“ 2025-2028 tegevuste tasandil, paigutades programmi tegevuse „Loovisikute toetamine ja tunnustamine“ valdkondlike programmi tegevuste alla, ühtlustades sel viisil programmi tegevusi.
- 2.4.2 Kultuuriministeerium teeb ettepaneku muuta programmi tegevuse „Kultuuri valdkondadeülene tugi- ja arendustegevus“ ümber „Kultuuri valdkondadeülene arendamine“ vastavalt programmi tegevuste nimetuste ühtlustamisele ja sisu täpsustamisele.

Põhjendus: loovisikute toetamisele ja tunnustamisele keskenduv senine eraldiseisev kultuuriprogrammi tegevus ei ole strateegilise juhtimise seisukohalt põhjendatud. Sisuliselt on õigem eesmärgistada ja planeerida loovisikute toetamise ja tunnustamise tegevused ja ressursid Kultuuriministeeriumi valitsemisala meetme „Mitmekülgse ja kättesaadava kultuurielu toetamine ja arendamine“ programmi teiste tegevuste alla, mis on suunatud erinevatele kunstide valdkondadele ehk siis vastavatele valdkonnapoliitikatele. UNESCO väärtusahela järgi on loomine üks nimetatud väärtusahela osa, mis on väljatoodav kõigis kunstide valdkonna poliitikates, ning seega panustab loomine igas konkreetses valdkonnapoliitikas antud poliitika eesmärkide saavutamisele. Eelarvelises jaotuses paiknevad seni nimetatud kultuuriprogrammi tegevuse elluviimiseks arvestatud eelarvelised vahendid vastavas proportsioonis erinevate valdkonnapoliitikate (programmi tegevused) või teiste sobivate programmi tegevuste all, lähtuvalt sisuliselt õigest kuuluvusest. Programmi tegevuse „Kultuuri valdkondadeülene arendamine“ nimetuse muudatus vastab paremini selle sisule ja on kooskõlas ka ühtlustamise põhimõtetega.

2.6 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Ettepaneku sisu: „**Tööturu programmis**“ kustutatakse programmi tegevus, mille ainus teenus jaotatakse olemasoleva kahe programmi tegevuse vahel, muutes tegevuste struktuuri terviklikumaks. Selliselt hõlmavad programmi tegevused lisaks muudele teenustele ka nende poliitikate kujundamise teenust. Programmi tegevuste sõnastusi muudetakse selgemaks.

„**Soolise võrdsuse ja võrdse kohtlemise**“ programmis liidetakse kaks programmi tegevust üheks tegevuseks paralleelselt nende tegevuste valdkondade koondamisega ühise õigusraamistiku alla. Soolise võrdõiguslikkuse ja vähemusrühmade võrdsete võimaluste valdkondi juhitakse ministeeriumis ühes osakonnas ja need omavad ühisosa, mistõttu ei ole alati võimalik tegevusi ühe või teise valdkonna

alla paigutada. Programm ja selle tegevused on väikese eelarvega ning kokku on vaid neli teenust, mis on mõistlik koondada üheks programmi tegevuseks.

Ettevõtluskeskkonna ja teadmussiirde programmis muudetakse selgemaks kolme programmi tegevuse nimetust.

Põhjendus: „tööturu programmis“ tehtavad muudatused ei avalda olulist mõju eelarvejaotusele, sest liidetav programmi tegevus sisaldab ühte teenust ja selle eelarve (1,2 mln eurot) jaotatakse olemasolevate programmi tegevuste (eelarvetega 1123,8 mln eurot ja 6,2 mln eurot) vahel vastavalt sisule.

„Soolise võrdsuse ja võrdse kohtlemise programmis“: eelarveliselt liidetakse kahe tegevuse 1,3 mln ja 0,5 mln eelarve, sh väiksema eelarve tegevuse all on ainult üks teenus. Programmi poliitikaga tegeleb üks osakond.

2.7 Rahandusministeerium

Ettepanekute sisu: „**Riigi rahanduse programm**“ ja „**finantspoliitika programm**“ koondada üheks programmiks uue nimetusega „**Rahatarga riigi programm**“. „**Halduspoliitika programmis**“ koondada kolm tegevust „Tugiteenuste pakkumine ja toetuste rakendamine RTKs“, „IKT valdkonna arendamine ja korraldamine RMITis“ ja „Ministeeriumite ühishoone kesksete tugiteenuste korraldamine“ uue ühise tegevuse alla „Riigi tugiteenuste pakkumine“.

Põhjendus: Rahandusministeeriumi programmide sisulise ülevaatamise käigus jõuti järeldusele, et tulenevalt riigi rahanduse ja finantspoliitika programmi eesmärkidest ja tegevustest, on tegemist omavahel tihedalt ja sisuliselt seotud valdkondadega, mis panustavad ühiselt “Riigivalitsemise tulemusvaldkonna” eesmärgi saavutamisse ning mida võiks edaspidi käsitleda ühe tervikprogrammina. Riigi rahanduse programm keskendub riigi eelarvepoliitika ning maksu- ja tollipoliitika kujundamisele, tagamaks Eestis läbi õiglase maksustamise ja riigi eelarvepoliitika soodsa, tasakaalustatud ja konkurentsivõimelise majanduskeskkonna. Finantspoliitika kujundab konkurentsivõimelist ja usaldusväärset finantskeskkonda, mis on samuti aluseks konkurentsivõimelisele majanduskeskkonnale. Kuna mõlemas programmis on kavandatud strateegilised tegevused, mis aitavad kujundada jätkusuutlikku ja tasakaalus Eesti majanduskeskkonda, siis teeme ettepaneku koondada nende valdkondade mõjueesmärgid, mõjumõõdikud ja planeeritavad tegevused, et tekiks valdkonnas terviklik planeerimistasand.

Programmi uus nimetus „Rahatarga riigi programm“ aitab paremini mõista ja kirjeldada programmis elluviidavaid tegevusi ning seostada neid Rahandusministeeriumi valitsemisalaga.

„Halduspoliitika programmi“ rakenduslike tegevuste liitmise mõte on viia kokku kogu rakenduslik tugiteenus. Eraldi tegevuseks jääb halduspoliitika ja statistika. Seadusepildis asutuste tegevuste lõikes eelarve välja toomine ei ole õige planeerimistase, seda tehakse programmis teenuse tasemel.

2.8 Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Ettepanekute sisu: Regionaal- ja Põllumajandusministeerium soovib ministeeriumite vastutusvaldkondade ümberkorraldustest tingituna ajakohastada ministeeriumi uuele struktuurile vastavad programmid ja programmi tegevused. Programmide ja programmi tegevuste arvus, ega eelarvejaotuses suuri muutusi ei ole.

Põhjendus: 2023. aasta alguses vastutas Maaeluministeerium kahe programmi täitmise eest: “Põllumajandus, toit ja maaelu” ning “Kalandus”, mis oli ühisprogramm Keskkonnaministeeriumiga. Programmid viisid ellu põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukavas aastani 2030 seatud alaeesmärgid ning panustasid põllumajanduse ja kalanduse tulemusvaldkonda.

Pärast 2023.a ministeeriumite vastutusvaldkondade ümberkorraldamist, liikus Maaeluministeeriumisse kohalike omavalitsuste poliitika ja finantseerimise, regionaalpoliitika, piirkondade ja piiriülese koostöö arengu, ühistranspordi arendamise ja soodustamise, ruumilise planeerimise ja korraldamise, maatoimingute korraldamise, kalavarude haldamise ja kaitse poliitika kujundamise ja korraldamise valdkonnad. Maaeluministeerium nimetati ümber Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiks (ReM). Lisaks liitus valitsemisalaga Maa-amet, mille tegevus korraldatakse alates 1.01.2025 ümber Maa- ja Ruumiametiks.

Muudatuse tulemusena panustab 2024. aastal ReM oma tegevusega transpordi (Transpordi ja liikuvuse arengukava 2021–2035), tõhusa riigi ja põllumajanduse ja kalanduse tulemusvaldkonda. Tulemusvaldkondade muudatuste tulemusel panustab ReM edaspidi elukeskkond, „liikuvus ja merendus“ ning „põllumajandus ja kalandus“ tulemusvaldkonda.

1.01.2024 toimus Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumis valdkondade ümberkorraldus, millega muudeti ministeeriumi struktuuri ja asekanstlerite vastutusvaldkondi. Uus struktuur aitab paremini toime tulla väljakutsetega, mis valdkonna ees seisavad, soodustab koostööd ja toetab läbimõeldud poliitikate elluviimisel.

Kõik need muudatused tingivad vajaduse ajakohastada Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi programme ja programmide tegevusi. Eesmärk on muuta muuhulgas programmid asekanstlerite juhtimistöriistadeks (programmide vastutus viiakse kanstleri tasandilt asekanstleri tasemele) ja ajakohastada programmide sisu ning mõõdikuid. Seetõttu näeb ReM edaspidi tõhusat ministeeriumi juhtimist läbi viie programmi: „ühistranspordi programm“, „regionaalarengu programm“, „maa ja ruumiloome programm“, „biomajanduse programm“ ja „toiduohutuse programm“.

2.9 Siseministeerium

Ettepanekute sisu: ettepanek sisaldas Siseturvalisuse tulemusvaldkonnas viiele programmile üleminekut (senise ühe asemel), et olla vastavuses põhimõttega, kus arengukava alapeatükk vastab programmile. Selle tulemusel toodi välja vajadus programmi tegevuste koondamiseks, siseturvalisuse tulemusvaldkonnas järgmiselt:

- 1) Liita programmi tegevus „Turvalise keskkonna kujundamine“ ja programmi tegevus „Tegevus- ja relvalubade väljaandmine“. Uus nimetus: „Turvalise keskkonna kujundamine“.
- 2) liita programmi tegevus „Põhiseadusliku korra tagamine“ ja programmi tegevus „Objektivalve ja isikukaitse“. Uus nimetus: „Põhiseadusliku korra tagamine“.
- 3) Ülejäänud ettepanekud olid nimetuste keelelised täpsustused.

Põhjendus: programmi tegevuste „Turvalise keskkonna kujundamine“ ja „Tegevus- ja relvalubade väljaandmine“. liitmise vajalikkus tuleneb sellest, et neid kaht valdkonda on otstarbekas ühiselt eesmärgistada. Tegevuste liitmine muudab planeerimist selgemaks ja terviklikumaks. Muudatus on ajendatud ka sellest, et nende mõlema programmi tegevuse eesmärkide saavutamiseks pakutavad teenused on omavahel tihedalt seotud ning nende eraldi eesmärgistamine programmi tasandil muudab teenuste planeerimist keerukamaks. Mõju senisele eelarvejaotusele: Programmi tegevuse „Turvalise keskkonna kujundamine“ planeeritud eelarve 2024. aastal on 16 296 547 eurot; Programmi tegevuse „Tegevus- ja relvalubade väljaandmine“ 2024. aastaks kavandatud eelarve on 2 286 173 eurot. Seega riigieelarve liigendusest kaoks edaspidi eraldi info „Tegevus- ja relvalubade väljaandmine“ programmi tegevuse osas. Siiski programmi tegevuse sisu kirjeldus avaks ka edaspidi täpsemalt tegevuse sisu ning võimaldaks aru saada sellele valdkonnale suunatava raha kasutamist.

Programmi tegevuste „Põhiseadusliku korra tagamine“ ja „Objektivalve ja isikukaitse“ liitmise vajalikkus tuleneb sellest, et neid kaht valdkonda on otstarbekas ühiselt eesmärgistada. Programmi tegevuse „Objektivalve ja isikukaitse“ raames tehtav on otseselt suunatud põhiseadusliku korra hoidmisele ning eraldiseisvalt muud väärtust ühiskonnale sellega ei looda. Mõju senisele eelarvejaotusele: programmi tegevuse „Põhiseadusliku korra tagamine“ planeeritud eelarve 2024. aastal on 43 660 993 eurot; programmi tegevuse „Objektivalve ja isikukaitse“ 2024. aastaks kavandatud eelarve on 9 865 119 eurot. Seega riigieelarve liigendusest kaoks edaspidi eraldi info „Objektivalve ja isikukaitse“ programmi tegevuse kohta. Ka seni on programmi tegevuse „Objektivalve ja isikukaitse“ täpsem sisu olnud avatud mitteavalikus dokumendis ning arvestades selle teema tundlikkust, on asjakohane, et ka eelarve liigenduses poleks antud valdkonda eraldi välja toodud.

2.10 Sotsiaalministeerium

Ettepanekute sisu: „Tööturuprogrammis“ kustutada tegevus „Erivajadustega inimeste toimetulek ja tööalane tegevus“.

Programmide tegevuste nimetustes Sotsiaalministeeriumi keeleteimetaja ja Riigikogu keeleteimetaja poolt tehtud korrektsioonid.

Põhjendus: „tööturuprogrammis“ tegevuse „Erivajadustega inimeste toimetulek ja tööalane tegevus“ all oli kuni 30.06.2023 Astangu Kutserehabilitatsioonikeskuse eelarve, mis alates 01.07.2023 liikus üle HTMi valitsemisalasse ning teise programmi. „Tööturuprogrammi“ jäi tegevuse alla vaid üks teenus „IKT osutamine Astangu KRK-le“, mille rahaline maht on ca 400 000 eurot aastas ning on olemuslikult tugiteenuse pakkumine Astangu Kutserehabilitatsioonikeskusele. Tegevuse kustutamisel viiakse teenus „IKT osutamine Astangu KRK-le“ üle sama programmi tegevuse „Töehõive toetamine ja areng“, mille eesmärki see teenus samuti panustab.

2.11 Välisministeerium

Ettepaneku sisu: muudetakse programmi nimetust. Senine nimetus „Välispoliitika ja arengukoostöö programm“ asendatakse „Välispoliitika programmiga“. Programmi tegevusi ei muudeta.

Põhjendus: Arengukoostöö (ja humanitaarabi) on üks osa välispoliitika kujundamisest ja ellu viimisest. Eraldi just seda valdkonda teistest välispoliitika valdkondadest (julgeoleku- ja välispoliitika, välismajanduspoliitika, äridiplomaatia, rahvusvaheline õigus jne) rõhutada ei ole otstarbekas ning tekitab info tarbijas asjatut segadust. Seetõttu on mõistlik koondada antud teema ühtse Välispoliitika mõiste alla ning nimetada ka programm sellest lähtuvalt.

2.12 Rahandusministeeriumile esitas oma ettepanekud ka Kaitseministeerium, kuid Rahandusministeerium sellisel kujul neid toetada ei saa. Seetõttu antud ettepanekud ka valitsuse otsuses ei sisaldu.

Ettepaneku sisu: ettepanek on käsitleda väeloomet ühe tegevusena, eristamata erinevaid väeliike ehk koondada programmi tegevused 1) „väeloome: maavägi“, 2) „väeloome: merevägi“, 3) „väeloome: õhuvägi“ ja 4) „väeloome: muud üksused“ ühise programmi tegevuse alla nimetusega „Väeloome“. Sisult sama ettepanek on esitatud alates 2021. aastast, mida Vabariigi Valitsus ei kinnitanud.

Ministeeriumi põhjendus: Kaitseministeeriumi valitsemisala põhiline tegevus on vägede ettevalmistamine ennetamiseks ja tõrjumaks potentsiaalset sõjalist rünnakut. Selles tegevuses peame olema paindlikud ja reageerima kiiresti väliskeskkonnas toimuvatele muutustele. Riigikaitse arengukava määrab meie riigikaitse arendamise suuna ja kirjeldab arendatavad võimed, kuid võimete arendamine toimub lähtudes kaitse eelarve mahust ja kaitseväge juhataja prioriteetidest. Täna aastateks

2025-2028 planeeritavate varude ja varustuse eelarve jagunemine erinevate väeliikide lõikes võib väliskeskkonna muutudes aastatel 2025- 2028 oluliselt erineda tegelikust jagunemisest konkreetsel aastal. Selliste muutuste haldamine eelarvetehtniliselt on väga ressursimahukas ega oma eelarve juhtimise seisukohalt Kaitseministeeriumi valitsemisala juhtidele sisulist väärtust, väeloome on terviklik väärtuspakkumine, mida ministeeriumi tasandil juhitakse väeloome poliitikakujundamise kaudu.

Täna moodustavad väeloome kulud ca 76% kogu valitsemisala kuludest, kusjuures varude ja varustuse soetamise ning taristu kulud on ca 55% kogu valitsemisala kuludest. Vägede arendamine ja alahoidmine ongi kulukas - selle jagamine väeliikide (s.o. tegelikult struktuuriüksuste) kaupa ei loo lisaväärtust ei strateegilise ega finantsjuhtimise vaates.

Rahandusministeeriumi arvamus: *Rahandusministeerium ei toeta Kaitseministeeriumi ettepanekut liita neli programmi tegevust üheks tegevuseks selliselt, et ühe tegevuse eelarveline maht on üle poole valitsemisala kuludest. Ühisel arutelul Kaitseministeeriumiga, proovisime leida alternatiivset lahendust programmi tegevuste esitamiseks riigieelarve seaduses selliselt, et säiliks riigieelarve kulude arusaadavus ja selgus. Alternatiivina tuli pakkumisele järgmine liigendus: “Väeloome: Üksuste arendamine” ja “Väeloome: Üksuste alalhoidmine”. Siiski leidis Kaitseministeerium, et see liigendus ei muuda nende jaoks eelarvet selgemaks. Kehtiva RESi kohaselt oleks vastavalt programmi “Väeloome: üksuste alalhoidmine” 2025.a 58,2% ja programmi tegevus “Väeloome: üksuste arendamine” 7,0%. Samas leiame, et antud jaotus oleks siiski selgem, kui programmi tegevuste koondamine ühte tegevusse.*

Kaitseministeerium soovib jätkuvalt minna 2025 aasta tegevuspõhise eelarve liigendusega edasi ühe tegevusega, kuid sellega ei saa Rahandusministeerium nõustuda. Õiguskantsler on oma 13.05.2021 kirjas¹ toonud välja, et eelarve üldistusaste on kõrge, mis tekitab probleemi selle selguse ja arusaadavusega ning kuna seadus ei kehtesta nõudeid tulemusvaldkondade ja programmide sisule, siis eelarve kulude liigenduse üle otsustab sisuliselt Vabariigi Valitsus.

Täiendav info 2025.aastal esitatavate programmide kohta

Riigieelarve tegevuspõhise suurema selguse tagamiseks peavad ministeeriumid tooma välja oma programmidokumentides 2025-2028 ka tegevust teenused, et laiendada arusaadavust, mida programmi tegevused endas sisaldavad ning mis otsustarbel ressursid rakendatakse.

¹ [Otsustusõigus eelarve üle.pdf \(oiguskantsler.ee\)](#)

Tabel 2. Uus 2025. a riigieelarve tegevuspõhise liigendus võrdluses 2024. a riigieelarve tegevuspõhise liigendusega

Allolevate tabeli lugemine:		
esimene veerg = RE 2024 programmi tegevuste liigendus; teine veerg= RE 2024 (tuh eur); kolmas veerg = valitsemisala muudatusettepanek, 2025. Aasta eelarve liigendust ei ole välja toodud		
Muudatuste värvimärgistus		
2024 RE jaotus	Eelarve kokku	2025 RE jaotus
RIIGIKANTSELEI haldusala		
Tulemusvaldkond: TÕHUS RIIK	-21 976	Tulemusvaldkond: RIIGIVALITSEMINE
Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine	-21 976	Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamise programm
Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine	-21 976	Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine

HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUMI VALITSEMISALA		
Tulemusvaldkond: EESTI KEEL JA EESTLUS	-11 235	Tulemusvaldkond: EESTI KEEL JA EESTLUS
Keeleprogramm	-11 235	Keeleprogramm
Eesti keele maine ja staatuse tugevdamine	-1 022	Eesti keele maine ja staatuse tugevdamine
Keeletaristu ja keeletehnoloogia arendamine	-5 786	Keeletaristu ja keeletehnoloogia arendamine
Eesti keele õppe toetamine ja oskuse hindamine ning mitmekeelsus	-4 427	Eesti keele õppe toetamine ja oskuse hindamine ning mitmekeelsus
Tulemusvaldkond: TARK JA TEGUS RAHVAS	-814 900	Tulemusvaldkond: TARK JA TEGUS RAHVAS
Haridus- ja noorteprogramm	-814 900	Haridus- ja noorteprogramm
Haridusvõrgu korrastamine ja arendamine	-26 814	Haridusvõrgu korrastamine ja arendamine
Juurdepääsu tagamine üld- ja kutseharidusele	-298 124	Juurdepääsu tagamine üld- ja kutseharidusele
Juurdepääsu tagamine kõrgharidusele	-273 953	Juurdepääsu tagamine kõrgharidusele

Täiskasvanuhariduse arendamine ja õppimisvõimaluste loomine	-16 129	Täiskasvanuhariduse arendamine ja õppimisvõimaluste loomine
Hariduse rahvusvahelise konkurentsivõime edendamine	-40 480	Hariduse rahvusvahelise konkurentsivõime edendamine
Õppekava ja koolikorralduse arendustegevused	-28 746	Õppekava ja -vara arendamine ning õpikeskkonna kujundamine
Võrdsete võimaluste tagamine hariduses	-71 820	Võrdsete võimaluste tagamine hariduses
Õpetajate ja haridusasutuste juhtide arengu toetamine	-9 275	Õpetajate ja haridusasutuste juhtide arengu toetamine
Kutsesüsteemi arendamine ja oskuste prognoosisüsteem OSKA	-4 327	Kutsesüsteemi arendamine ja oskuste prognoosisüsteem OSKA
Õppe seostamine tööturu vajadustega	-32 902	Õppe seostamine tööturu vajadustega
Noorte ettevõtlikkuse ja omaalgatuste toetamine (HOOG)	-2 570	Noorte ettevõtlikkuse ja omaalgatuste toetamine (HOOG)
Noorte kodanikuosaluse toetamine ja õiguste kaitsmine (OSA)	-853	Noorte kodanikuosaluse toetamine ja õiguste kaitsmine (OSA)
Noorsootöö kättesaadavuse ja kvaliteedi arendamine (ISE)	-4 642	Noorsootöö kättesaadavuse ja kvaliteedi arendamine (ISE)
Noortele ühiskonnas võrdsete võimaluste tagamine (KINDLUS)	-4 263	Noortele ühiskonnas võrdsete võimaluste tagamine (KINDLUS)
Tulemusvaldkond: TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS NING ETTEVÕTLUS	-232 678	Tulemusvaldkond: TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS NING ETTEVÕTLUS
Teadussüsteemi programm	-215 495	Teadussüsteemi programm
Teadusasutuste ja teadlaskonna arengu toetamine	-200 104	Teadusasutuste ja teadlaskonna arengu toetamine
Teadustaristu kvaliteedi ja kättesaadavuse kindlustamine	-15 391	Teadustaristu kvaliteedi ja kättesaadavuse kindlustamine
Teadmussiirde programm	-17 183	Teadmussiirde programm
Sektoritevahelise teadmussiirde toetamine	-17 183	Sektoritevahelise teadmussiirde toetamine
Tulemusvaldkond: TÕHUS RIIK	-9 874	Tulemusvaldkond: RIIGIVALITSEMINE
Arhiivindusprogramm	-9 874	Arhiivindusprogramm

Arhivaalide kogumine, säilitamine ja juurdepääsu tagamine	-9 874	Arhivaalide kogumine, säilitamine ja juurdepääsu tagamine
---	--------	---

JUSTIITSMINISTEERIUMI VALITSEMISALA		
Tulemusvaldkond: ÕIGUSRIIK	-218 265	Tulemusvaldkond: ÕIGUSRIIK
Usaldusväärne ja tulemuslik õigusruum	-218 265	Usaldusväärse ja tulemusliku õigusruumi programm
Õiguspoliitika kujundamine ja õigusloome kvaliteedi tagamine	-9 480	Õiguspoliitika kujundamine ja õigusloome kvaliteedi tagamine
Intellektuaalse omandi valdkonna rakendamine	-4 904	Intellektuaalse omandi valdkonna rakendamine
Kriminaalpoliitika kujundamine ja elluviimine, sh ennetus	-39 541	Kriminaalpoliitika kujundamine ja elluviimine, sh ennetus
Karistuste täideviimise korraldamine	-76 638	Karistuste täideviimise korraldamine
Õigusemõistmise, õigusregistrite ja õigusteenuste tagamine	-85 581	Õigusemõistmise ja õigusteenuste tagamine
Kesksete IT-teenused teistele valitsemisaladele	-2 120	Kesksete IT-teenuste osutamine teistele valitsemisaladele

KAITSEMINISTEERIUMI VALITSEMISALA		
Tulemusvaldkond: JULGEOLEK JA RIIGIKAITSE	-1 016 578	Tulemusvaldkond: JULGEOLEK JA RIIGIKAITSE
Sõjaline riigikaitse ja heidutus	-1 016 578	Sõjalise riigikaitse ja heidutuse programm
Väeloome: muud üksused	-554 023	Väeloome: muud üksused
Kaitsevalmidus	-17 091	Kaitsevalmiduse tagamine
Kaitsetahe	-31 060	Kaitsetahte edendamine
Liitlaste kaasamine ja rahvusvaheline koostöö	-43 890	Liitlaste kaasamine ja rahvusvaheline koostöö
Luure ja eelhoiatus	-57 846	Luure ja eelhoiatus
Riigikaitseinvesteeringute korraldus	-13 795	Riigikaitseinvesteeringute korraldamine
Riigikaitse inimvara	-56 413	Riigikaitse inimvara juhtimine

Väeloome: maavägi	-186 408	Väeloome: maavägi
Väeloome: merevägi	-21 828	Väeloome: merevägi
Väeloome: õhuvägi	-22 491	Väeloome: õhuvägi
Liitlaste kohalolek Eestis	-11 734	Liitlaste kohaloleku tagamine Eestis

KLIIMAMINISTEERIUMI VALITSEMISALA		
Tulemusvaldkond: PÕLLUMAJANDUS JA KALANDUS	-3 679	Tulemusvaldkond: KLIIMA, ENERGEETIKA JA ELURIKKUS
Kalandus	-3 679	Elurikkuse, metsanduse ja keskkonnakorralduse programm
Kalavarude ja -püügi haldamise ning kaitse korraldamine	-3 679	Kiirusohutuse tagamine
Tulemusvaldkond: KESKKOND	-166 686	Keskkonnakorralduse arengu suunamine
Keskkonnakaitse ja -kasutuse programm	-166 686	Elurikkuse kaitse tagamine
Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine	-58 074	Metsanduse ja jahinduse arengu suunamine
Õhukvaliteedi parendamine	-12 103	Kesksete IT-teenuste osutamine teistele valitsemisaladele
Kiirusohutuse tagamine	-1 630	Energeetika, maavarade ja välisõhu programm
Ressursitõhususe ja ökoinnovatsiooni edendamine	-12 532	Energiavarustuse tagamine
Keskkonnamõju hindamise ja selle maandamise tagamine	-2 775	Soojusenergia tõhus tootmine ja ülekanne
Tööstusheite- ja kemikaalipoliitika kujundamine	-2 890	Taastuenergia osakaalu suurendamine lõpptarbimises
		Maapõue uurimine, kasutamine ja geoloogia alane kompetents
Jäätmemajanduse korraldamine	-7 078	Õhukvaliteedi parendamine
Maapõueressursside kasutamise ja kaitse korraldamine	-2 031	Rohereformi ja kliimapoliitika programm

Merekeskkonna kaitse suunamine	-3 012	Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine
Vee säästliku kasutamise ja kaitse tagamine	-15 959	Ilma- ja kliimaandmete, -prognooside ja -hoiatuste tagamine
Elurikkuse kaitse tagamine	-17 493	Rohereformi, keskkonnateadlikkuse ja –hariduse edendamine
Metsanduse arengu suunamine	-13 488	Tulemusvaldkond: ELUKESKKOND, LIKUVUS JA MERENDUS
Ilmaandmete, -prognooside ja -hoiatuste tagamine	-4 885	Transpordi ja liikuvuse programm
Keskkonnateadlikkuse ja -hariduse arengu suunamine	-6 956	Õhutransporditaristu arendamine ja korrashoid
Keskised IT-teenused teistele valitsemisaladele	-5 779	Teetransporditaristu arendamine ja korrashoid
Tulemusvaldkond: ENERGEETIKA	-80 658	Raudteetransporditaristu arendamine ja korrashoid
Energeetika ja maavarade programm	-80 658	Ohutu ja säästliku transpordisüsteemi arendamine
Elektri- ja gaasivarustuse tagamine	-539	Mere ja vee programm
Soojusenergia tõhus tootmine ja ülekanne	-262	Merekeskkonna kaitse tagamine
Transpordikütuste valdkonna reguleerimine	-147	Vee säästliku kasutamise ja kaitse tagamine
Energia tõhususe suurendamine	-5 388	Meremajanduse konkurentsivõime ja veetaristu arendamine
Taastuenergia osakaalu suurendamine lõpptarbimises	-69 276	Elukeskkonna ja ringmajanduse programm
Maapõueressursside uurimine ja kasutamine	-3 017	Ehitusvaldkonna tõhustamine ja digitaliseerimine
Geoloogiline kaardistamine ja maapõuealane kompetents	-2 029	Kestliku ehituse ja kvaliteetse ruumi arendamine
Tulemusvaldkond: TEADUS- JA ARENDUSTE GEVUS NING ETTEVÕTLUS	-165 418	Eluasemete kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine
Ehitus		Ringmajanduse korraldamine

E-ehitus	-5 361	Energia- ja ressursitõhustamine
Ehitatud keskkonna ja ehitusvaldkonna kvaliteedi arendamine	-1 538	
Eluasemepoliitika	-158 518	
Tulemusvaldkond: TRANSPORT	-756 963	
Transpordi ja liikuvuse programm		
Vee- ja gaasitaristu arendamine ja korrashoid	-32 312	
Õhustransporditaristu arendamine ja korrashoid	-10 303	
Maanteetransporditaristu arendamine ja korrashoid	-227 757	
Keskkonnahoidlikku liikuvust soodustav linnakeskkond	-41 258	
Raudteetransporditaristu arendamine ja korrashoid	-433 139	
Ohutu ja säästlik transpordisüsteem	-12 193	

KULTUURIMINISTEERIUMI VALITSEMISALA		
Tulemusvaldkond: SIDUS ÜHISKOND	-16 535	Tulemusvaldkond: SIDUS ÜHISKOND
Lõimumis-, sh kohanemisprogramm	-16 535	Lõimumis-, sh kohanemisprogramm
Lõimumis-, sh kohanemispoliitika kujundamine ja rakendamine	-16 310	Lõimumis-, sh kohanemispoliitika kujundamine ja rakendamine
Rahvuskaaslaste toetamine	-225	Rahvuskaaslaste toetamine
Tulemusvaldkond: KULTUUR JA SPORT	-342 803	Tulemusvaldkond: KULTUUR JA SPORT
Kultuuriprogramm	-296 253	Kultuuriprogramm

Loovisikute toetamine ja tunnustamine	-3 559	
Kirjanduspoliitika kujundamine ja rakendamine	-10 410	Kirjanduspoliitika kujundamine ja rakendamine
Etenduskunstide poliitika kujundamine ja rakendamine	-48 281	Etenduskunstide poliitika kujundamine ja rakendamine
Audiovisuaalpoliitika kujundamine ja rakendamine	-20 604	Audiovisuaalpoliitika kujundamine ja rakendamine
Muusikapoliitika kujundamine ja rakendamine	-18 472	Muusikapoliitika kujundamine ja rakendamine
Kunstipoliitika kujundamine ja rakendamine	-5 983	Kunstipoliitika kujundamine ja rakendamine
Arhitektuuri ja disaini poliitika kujundamine ning rakendamine	-2 630	Arhitektuuri ja disaini poliitika kujundamine ning rakendamine
Meediapoliitika kujundamine ja rakendamine	-44 176	Meediapoliitika kujundamine ja rakendamine
Raamatukogupoliitika kujundamine ja rakendamine	-37 129	Raamatukogupoliitika kujundamine ja rakendamine
Rahvakultuuripoliitika kujundamine ja rakendamine	-11 414	Rahvakultuuripoliitika kujundamine ja rakendamine
Muuseumi- ja muinsuskaitsepoliitika kujundamine, rakendamine	-53 071	Muuseumi- ja muinsuskaitsepoliitika kujundamine, rakendamine
Kultuurivaldkonna digiteerimine	-20	Kultuurivaldkonna digiteerimine
Kultuurivaldkonna rahvusvahelistumise edendamine	-7 621	Kultuurivaldkonna rahvusvahelistumise edendamine
Loomemajanduspoliitika kujundamine ja rakendamine	-1 830	Loomemajanduspoliitika kujundamine ja rakendamine
Kultuuri valdkondadeüleline tugi- ja arendustegevus	-31 054	Kultuuri valdkondadeüleline arendamine
Spordiprogramm	-46 548	Spordiprogramm
Saavutusspordi toetamine ja arendamine	-42 942	Saavutusspordi toetamine ja arendamine
Ausa spordi ja sporditurvalisuse toetamine ning arendamine	-360	Ausa spordi ja sporditurvalisuse toetamine ning arendamine
Organiseeritud liikumisharrastuse edendamine	-3 247	Organiseeritud liikumisharrastuse edendamine

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUMI VALITSEMISALA

Tulemusvaldkond: DIGIÜHISKOND	-150 225	Tulemusvaldkond: DIGIÜHISKOND
Digiühiskonna programm	-150 225	Digiühiskonna programm
Digiriigi arenguhüpped	-3 025	Digiriigi arenguhüpped
Digiriigi alusbaasi kindlustamine	-95 895	Digiriigi alusbaasi kindlustamine
Riikliku küberturvalisuse juhtimine ja koordineerimine	-1 526	Riikliku küberturvalisuse juhtimine ja koordineerimine
Suundumuste, riskide ja mõjude analüüsivõime arendamine	-327	Suundumuste, riskide ja mõjude analüüsivõime arendamine
Küberturvalisuse tagamine	-14 241	Küberturvalisuse tagamine
Õigusruumi tagamine	-3 105	Sidevaldkonna regulatiivse keskkonna tagamine
Juurdepääsuvõrkude väljaarendamine	-25 226	Väga suure läbilaskevõimega juurdepääsuvõrkude väljaarendamine
5G taristu ja teenuste arendamine	-6 881	5G-taristu ja-teenuste arendamine
Tulemusvaldkond: TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS NING ETTEVÕTLUS	-283 307	Tulemusvaldkond: TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS NING ETTEVÕTLUS
Teadmussiirde programm	-113 779	Teadmussiirde programm
Ettevõtete innovatsiooni-, digi- ja rohepöörde soodustamine	-110 882	Ettevõtete arendustegevuse ja innovatsiooni toetamine
Teadus- ja tehnoloogiamahuka iduettevõtluse arendamine	-2 897	Teadus- ja tehnoloogiamahuka iduettevõtluse arendamine
Ettevõtluskeskkond	-169 529	Ettevõtluskeskkond
Ettevõtete konkurentsivõime ja ekspordi edendamine	-127 827	Ettevõtete konkurentsivõime ja rahvusvahelistumise toetamine
Tehnoloogia- ja arendusmahukate investeeringute soodustamine	-8 711	Tehnoloogia- ja arendusmahukate investeeringute soodustamine
Ettevõtluse arendamise soodustamine	-32 990	Ettevõtluskeskkonna ja ettevõtlikkuse edendamine
Tulemusvaldkond: HEAOLU	-961 815	Tulemusvaldkond: HEAOLU

Tööturuprogramm	-959 537	Tööturuprogramm
Tööturuvaldkonna arendamine	-1 160	
Aktiivsed ja passiivsed tööturumeetmed	-952 247	Tööhõive toetamine ja areng
Tööelu kvaliteedi arendamine	-6 130	Kvaliteetse tööelu tagamine ja areng
Soolise võrdsuse ja võrdse kohtlemise programm	-2 278	Soolise võrdsuse ja võrdse kohtlemise programm
Soolise võrdõiguslikkuse valdkonna arendamine	-1 552	Soolise võrdsuse ja vähemuste võrdsete võimaluste edendamine
Võrdse kohtlemise valdkonna arendamine	-726	

RAHANDUSMINISTEERIUMI VALITSEMISALA		
Tulemusvaldkond: TÕHUS RIIK	-422 864	Tulemusvaldkond: RIIGIVALITSEMINE
Riigi rahandus	-314 886	
Eelarvepoliitika kujundamine	-14 329	
Riigi rahaasjade korraldamine ja järelevalve	-242 049	
Maksu- ja tollipoliitika kujundamine	-1 669	
Maksu- ja tollikorraldus	-56 839	
Halduspoliitika	-99 982	Halduspoliitika programm
Riigihalduse ja personalipoliitika kujundamine	-25 856	Riigihalduse ja personalipoliitika kujundamine
Tugiteenuste pakkumine ja toetuste rakendamine RTKs	-21 865	Riigi tugiteenuste pakkumine
IKT valdkonna arendamine ja korraldamine RMITis	-30 594	
Ministeeriumite ühishoone kesksete tugiteenuste korraldamine	-8 759	

Riiklik statistika ja vastava poliitika kujundamine	-12 908	Riikliku statistika tegemine
Finantspoliitika	-7 996	Rahatarga riigi programm
Finantspoliitika kujundamine	-1 250	Maksu- ja tollipoliitika kujundamine ja korraldamine
Rahandusteabe poliitika kujundamine	-6 746	Eelarvepoliitika kujundamine ja elluviimine
		Finantskeskkonna arendamine

REGIONAAL- ja PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUMI VALITSEMISALA		
Tulemusvaldkond: PÕLLUMAJANDUS JA KALANDUS	-496 308	Tulemusvaldkond: PÕLLUMAJANDUS JA KALANDUS
Põllumajandus, toit ja maaelu	-482 969	Toiduohutuse programm
Põllumajanduskeskkonna hea seisundi tagamine	-64 892	Taimekaitse ja väetiste poliitika kujundamine ja rakendamine
Taimetervise, loomade tervise ja heaolu tagamine	-26 827	Sordiaretuse ja paljundusmaterjali poliitika kujundamine
Maa- ja rannapiirkonna arendamine	-46 411	Tõuaretuse poliitika kujundamine ja rakendamine
Toiduohutus	-11 588	Looma- ja taimetervise poliitika kujundamine ja rakendamine
Maakasutus	-10 250	Toiduohutuse poliitika kujundamine ja rakendamine
Maaparandus	-12 142	Mahepõllumajanduse poliitika kujundamine ja rakendamine
Sordiaretus ja taimne paljundusmaterjal	-12 568	Biomajanduse programm
Põllumajandusloomade aretus	-5 231	Põllumajanduskeskkonna hea seisundi tagamine
Põllumajandustootjate ja toiduainetööstuste konkurentsivõime	-116 129	Ringbiomajanduse arendamine
Põlvkondade vahetus	-17 395	Põllumajandus- ja toidusektori konkurentsivõime arendamine

Riskijuhtimine ja põllumajandusturgude tasakaal	-118 566	Turukorraldus ja kaubanduspoliitika rakendamine
Ühistegevus ja koostöö	-2 538	Noorte põllumajandusettevõtjate tegevuse arendamine
Ekspordivõimekus ja Eesti toidu kuvand	-2 015	Ühistegevuse ja koostöö arendamine
Mahepõllumajandus	-36 418	Eesti toidu kuvandi ja müügivõimekuse edendamine
Kalandus	-13 339	Kutselise kalapüügi korraldamine
Kutseline kalapüük	-5 264	Vee-elusressursside töötlemine ja turustamine
Vee-elusressursside töötlemine	-3 331	Vesiviljeluse arendamine
Vesiviljelus	-1 042	Kalavarude haldamine ja kaitse
EMKFi keskkonnakaitsemeetmete rakendamine	-2 637	
Kalavarude haldamine ja kaitse	-1 065	
Tulemusvaldkond: TÕHUS RIIK	-103 229	Tulemusvaldkond: ELUKESKKOND, LIKUVUS JA MERENDUS
Regionaalpoliitika	-103 229	Regionaalpoliitika programm
Regionaalpoliitika, piirkondade ja piiriülese koostöö areng	-53 442	Regionaal- ja maaelupoliitika kujundamine ja rakendamine
Kohalike omavalitsuste poliitika ja finantseerimine	-30 916	Kohalike omavalitsuste poliitika ja finantseerimine
Ruumilise planeerimise poliitika kujundamine ja korraldamine	-4 798	
Maatoimingute korraldamine	-6 343	
Ruumiandmete hõive, analüüsid ja kättesaadavaks tegemine	-7 731	
Tulemusvaldkond: TRANSPORT	-130 485	Tulemusvaldkond: ELUKESKKOND, LIKUVUS JA MERENDUS
Ühistransport	-130 485	Ühistranspordi programm
Ühistransporditeenuse arendamine ja soodustamine	-130 485	Ühistransporditeenuse arendamine ja soodustamine
		Maa ja ruumiloome programm

		Ruumilise planeerimise poliitika kujundamine ja korraldamine
		Maakasutuse ja maatoimingute korraldamine
		Ruumiandmete hõive, analüüsid ja kättesaadavaks tegemine
		Maaparanduse poliitika kujundamine ja korraldamine

SISEMINISTEERIUMI VALITSEMISALA		
Tulemusvaldkond: SISETURVALISUS	-492 365	Tulemusvaldkond: SISETURVALISUS
Siseturvalisus	-492 365	Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm
Turvalise keskkonna kujundamine	-16 297	Turvalise keskkonna kujundamine
Õnnetuste, süütegude ja varakahjude ennetamine	-13 692	Õnnetuste, süütegude ja varakahjude ennetamine
Tegevus- ja relvalubade väljaandmine	-2 286	Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine
Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine	-4 275	
		Kiire ja asjatundliku abi programm
Hädaabi- ja infoteadete vastuvõtmine ning abi väljasaatmine	-11 701	Hädaabiteadete vastuvõtmine ning abi väljasaatmine
Süüteomenetluse tõhustamine	-42 685	Süüteomenetlus
Avaliku korra tagamine	-75 964	Avaliku korra tagamine
Demineerimine	-4 574	Demineerimine
Päästmine maismaal ja siseveekogudel	-85 662	Päästmine maismaal ja siseveekogudel
Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas	-16 023	Abi osutamine Eesti päästepiirkonnas
		Kindla sisejulgeoleku programm
Põhiseadusliku korra tagamine	-43 661	Põhiseadusliku korra tagamine

Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus	-41 386	Raske ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus
Elanikkonnakaitse, kriisideks valmisolek ja kriiside lahendamine	-4 189	Elanikkonnakaitse, kriisideks valmisolek ja kriiside lahendamine
Piirihaldus	-54 684	Piirihaldus
Objektivalve ja isikukaitse	-9 865	
		Eesti arengut toetava kodakondsus-, rände- ja identiteedihalduspoliitika programm
Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine	-10 815	Rände- ja kodakondsuspoliitika kujundamine ning elluviimine
Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine	-19 652	Isikute tõsikindel tuvastamine ja dokumentide väljaandmine
Migratsioonijärelevalve	-7 295	Migratsioonijärelevalve
		Targa ja innovaatilise siseturvalisuse programm
Tasemeõpe ja täienduskoolitus Sisekaitseakadeemias	-22 910	Tasemeõpe ja täienduskoolitus Sisekaitseakadeemias
Sisekaitseakadeemia teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevus	-2 749	Sisekaitseakadeemia teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevus
IKT teenuste pakkumine SIMi valitsemisalast väljapoole	-1 999	IKT teenuste pakkumine SIMi valitsemisalast väljapoole
Tulemusvaldkond: SIDUS ÜHISKOND	-17 759	Tulemusvaldkond: SIDUS ÜHISKOND
Kogukondlik Eesti	-5 215	Kogukondliku Eesti programm
Kogukondliku arengu toetamine	-4 410	Kogukondliku arengu toetamine
Usuvabaduse tagamine	-805	Usuvabaduse tagamine
Nutikas rahvastikuarvestus	-7 357	Nutikas rahvastikuarvestuse programm
Rahvastikuregistri andmekvaliteedi tõstmine	-4 001	Rahvastikuregistri andmekvaliteedi tõstmine
Rahvastikuregistri kasutusmugavuse parandamine	-3 356	Rahvastikuregistri kasutusmugavuse parandamine
Erakondade rahastamine	-5 187	Erakondade rahastamise programm
Erakondade rahastamine	-5 187	Erakondade rahastamine

SOTSIAALMINISTEERIUMI VALITSEMISALA		
Tulemusvaldkond: HEAOLU	-4 710 435	Tulemusvaldkond: HEAOLU
Tööturuprogramm	-17 262	Tööturuprogramm
Aktiivsed ja passiivsed tööturumeetmed	-347	Tööhõive toetamine ja areng
Tööelu kvaliteedi arendamine	-16 503	Kvaliteetse tööelu tagamine ja areng
Erivajadustega inimeste toimetulek ja tööalane tegevus	-412	
Vanemaealiste programm	-3 537 231	Vanemaealiste programm
Vanemaealiste heaolu ja ühiskonnaelus osalemise toetamine	-651	Vanemaealiste heaolu ja ühiskonnaelus osalemise toetamine
Pensionisüsteemi kujundamine ja hüvitiste maksmine	-3 536 580	Pensionisüsteemi kujundamine ja hüvitiste maksmine
Sotsiaalhoolekande programm	-154 170	Sotsiaalhoolekande programm
Pikaajalise hoolduse poliitika kujundamine, KOV võimestamine	-14 135	Pikaajalise hoolduse poliitika kujundamine, KOV võimestamine
Hoolekande kättesaadavuse tagamine, toimetuleku toetamine	-140 034	Hoolekande kättesaadavuse tagamine ja toimetuleku toetamine
Laste ja perede programm	-1 001 126	Laste ja perede programm
Hüvitised ja toetused lastele ja peredele	-950 781	Hüvitised ja toetused lastele ning peredele
Abivajavaid lapsi ja peresid toetavad teenused	-34 364	Abivajavaid lapsi ja peresid toetavad teenused
Lapsi ja peresid toetavate meetmete arendamine ja pakkumine	-2 439	Lapsi ja peresid toetavate meetmete arendamine ja pakkumine
Laste ja perede ning ohvriabi valdkonna arendamine	-5 122	Laste ja perede ning ohvriabi valdkonna arendamine
Teenused ohvritele ja vägivaldlatsejatele	-8 420	Teenused ohvritele ja vägivaldlatsejatele
Soolise võrdsuse ja võrdse kohtlemise programm	-646	Soolise võrdsuse ja võrdse kohtlemise programm
Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik	-646	Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik

Tulemusvaldkond: TERVIS	-2 499 492	Tulemusvaldkond: TERVIS
Tervist toetava keskkonna programm	-9 781	Tervist toetava keskkonna programm
Tervist toetava ning parendava keskkonna kujundamine	-1 021	Tervist toetava ja parendava keskkonna kujundamine
Vee, õhu ning müra ja kiirgusega seotud terviseriskid	-3 052	Vee, õhu müra ja kiirgusega seotud terviseriskid
Kemikaalide ohutus ja riskide vähendamine	-977	Kemikaalide ohutus ja riskide vähendamine
Toodete ja teenuste ohutus ja riskide vähendamine	-4 731	Toodete ja teenuste ohutus ning riskide vähendamine
Tervist toetavate valikute programm	-26 124	Tervist toetavate valikute programm
Terviseriskide ennetamise ja tervise edendamise korraldamine	-8 756	Terviseriskide ennetamise ja tervise edendamise korraldamine
Vaimse tervise edendamine	-3 757	Vaimse tervise edendamine
Tasakaalustatud toitumise ja füüsilise aktiivsuse edendamine	-1 206	Tasakaalustatud toitumise ja füüsilise aktiivsuse edendamine
Uimastite tarvitamise ennetamine ja vähendamine	-5 418	Uimastite tarvitamise ennetamine ja vähendamine
Nakkushaiguste leviku tõkestamine (HIV, TB ja hepatiidid)	-6 987	Nakkushaiguste leviku tõkestamine (HIV, TB ja hepatiidid)
Inimkeskse tervishoiu programm	-2 463 587	Inimkeskse tervishoiu programm
Inimkeskse tervishoiu valdkonna arendamine	-3 392	Inimkeskse tervishoiu valdkonna arendamine
Inimeste terviseharitus ja põhiõiguste kaitse	-46 233	Inimeste terviseharitus ja põhiõiguste kaitse
Personali võimekus, juhtimine ja vastutus	-7 605	Personali võimekus, juhtimine ja vastutus
Tervishoiuteenuste mudelite ümberkujundamine	-11 421	Tervishoiuteenuste mudelite ümberkujundamine
Tervisesüsteemi kvaliteet ja patsiendiohutus	-3 486	Tervisesüsteemi kvaliteet ja patsiendiohutus
Tervise ebavõrdsuse vähendamine ja ravikindlustuse tagamine	-2 378 335	Tervise ebavõrdsuse vähendamine ja ravikindlustuse tagamine

Ravimite ja meditsiiniseadmete valdkonna arendamine	-926	Ravimite ja meditsiiniseadmete valdkonna arendamine
Ravimite, verepreparaatide, meditsiiniseadmete kättesaadavus	-9 461	Ravimite, verepreparaatide ja meditsiiniseadmete kättesaadavus
Nakkushaiguste leviku tõkestamine (vaktsineerimine, AMR)	-2 728	Nakkushaiguste leviku tõkestamine (vaktsineerimine, AMR)

VÄLISMINISTEERIUMI VALITSEMISALA

Tulemusvaldkond: VÄLISPOLIITIKA	-127 524	Tulemusvaldkond: VÄLISPOLIITIKA
Välispoliitika ja arengukoostöö programm	-127 524	Välispoliitika programm
Eesti julgeolekukeskkonna tugevdamine	-29 741	Eesti julgeolekukeskkonna tugevdamine
Eesti välispoliitiline osalus globaalsetes teemades	-22 353	Eesti välispoliitiline osalus globaalsetes teemades
Juriidiliste, konsulaar-, sanktsiooni- ja strateegilise kauba küsimuste lahendamine	-20 117	Juriidiliste, konsulaar-, sanktsiooni- ja strateegilise kauba küsimuste lahendamine
Eesti välismajandushuvide edendamine ja kaitse	-22 601	Eesti välismajandushuvide edendamine ja kaitse
Arengukoostöö ja humanitaarabi koordineerimine	-32 713	Arengukoostöö ja humanitaarabi koordineerimine